

Dragør Kommune

Kvalitetsstandarder for tilsyn med dagtilbud på 0-6 års området

Indhold

Indledning.....	3
Lovgrundlag	5
Tilsynet i Dragør Kommune	7
Pædagogiske forhold	8
Sikkerhed og hygiejne.....	11
Økonomi	12

Indledning

Dette dokument udgør Dragør Kommunes kvalitetsstandarder for tilsyn med dagtilbud på kommunens 0-6 årsområde efter Dagtilbudsloven.

Dragør Kommunes dagtilbud omfatter kommunale, selvejende og private institutioner, Den kommunale dagpleje samt privat pasning. Denne kvalitetsstandard er gældende for tilsyn med kommunale, selvejende og private institutioner.

Kvalitetsstandarden er delt i seks hovedafsnit, der hver for sig bidrager til at formidle, hvordan Dragør Kommune udmønter sin forpligtigelse på 0-6 års området jf. § 15 og § 16 i Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Retssikkerhedsloven). Således er kvalitetsstandarderne beskrevet i følgende afsnit.

- Indledning
- Lovgrundlag
- Tilsynet i Dragør Kommune
- Pædagogiske forhold
- Sikkerhed og hygiejne
- Økonomi

Kvalitetsstandarder for tilsyn

Af Dagtilbudsloven § 3 og § 5 fremgår det, at Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter Dagtilbudsloven og den måde, hvorpå opgaverne udføres, og Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.

Børnene tilbringer mange timer i dagtilbud. Børnenes forældre samt øvrige interessenter har høje forventninger til tilbuddenes indhold og de har forventning om, at Dragør Kommunes dagtilbud er af høj kvalitet. Der er dermed et behov for at sikre og fortsat udvikle indholdet på 0-6 års området, bl.a. gennem kurser og uddannelse, udarbejdelse af strategier og læreplaner, personale- og ledelsesrekruttering, personalenormering samt ressourceallokering. Kommunens tilsynsvirksomhed skal ses som en del af udviklingsarbejdet og kvalitetssikringen, hvor denne kvalitetsstandard skal ses som et redskab til at

formidle, hvordan tilsynet udmøntes for at skabe åbenhed i tilsynsvirksomheden i forhold til 0-6 års områdets aktører og interessenter.

Tilsynsrapporter

Den digitale del af Dragør Kommunes pædagogiske tilsyn med dagtilbud på 0-6 års området beskrives i en samlet årlig tilsynsrapport, som offentliggøres i november måned.

Det vil derudover være muligt for det politiske udvalg at få en overordnet tilbagemelding på, hvordan udvalgte lovbestemte forhold organiseres, ligesom det politiske udvalg kan bede om, at der i en periodes tilsyn er opmærksomhed på specifikke forhold. Der bliver udarbejdet en overordnet rapport som tilbagemelding på de specifikke forhold, der har været opmærksomhed på.

Kvalitetsstandarder som en proces

Dragør Kommunes kvalitetsstandarder for tilsyn med dagtilbud i kommunens 0-6 års institutioner skal ses som en del af en dynamisk proces, der skal danne ramme for en løbende diskussion og udvikling af kvaliteten i områdets ydelser.

At definere kvalitetsstandarderne for tilsynet er i den forbindelse i sig selv en proces, der aldrig når en endelig og objektiv udformning. Således vil den konkrete tilsynsvirksomhed, feedback fra områdets dagtilbud, selvevaluering samt andre kommuners 'best practice' indgå i den løbende udvikling af kommunens kvalitetsstandarder for tilsynet på 0-6 års området.

Lovgrundlag

Dragør Kommune kvalitetsstandarder for tilsyn med dagtilbud på 0-6 års området tager udgangspunkt i den forståelse af tilsynsfunktionen, som fremgår af Retssikkerhedsloven og Dagtilbudsloven.

§ 15 i Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Retssikkerhedsloven) fastslår, at Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, hvordan kommunen planlægger og udfører sin virksomhed på det sociale område. I lovens § 16 fastslås det, at Kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses. Formålet med at føre tilsyn er, jf. vejledningen til Retssikkerhedsloven:

At påse, at borgere får den hjælp, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger, som Kommunalbestyrelsen har truffet,

At hjælpen er tilrettelagt og bliver udført på en faglig og økonomisk forsvarlig måde,

At forebygge ved at gribe korrigerende ind, før mindre problemer udvikler sig til alvorlige problemer.

Kernen i tilsynsforpligtelsen er således, at myndighederne har pligt til at holde sig informeret om indhold og fremgangsmåder i tilbuddene, samt til at forholde sig til denne information i forhold til opgaver, formål og gældende lov.

Vejledningen henviser til, at tilsynet i praksis kan udøves forskelligt, og at de hyppigst anvendte centrale redskaber er:

- Virksomhedsplaner eller årsplaner
- Ressourcestyring
- Serviceinformation til borgerne
- Uddannelse og supervision af ledere

Derudover nævnes, at tilsynet kan foregå gennem besøg af politikere og administration.

Af Dagtilbudsloven fremgår det, at Kommunalbestyrelsen har ansvaret for dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud, og videre at kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre kommunens mål og rammer for henholdsvis dag-, fritids- og klubtilbud m.v. i kommunen. Ligeledes skal

Kommunalbestyrelsen sikre, at dag-, fritids- og klubtilbud m.v. medvirker til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik jf. § 19 stk. 2 i Lov om social service, herunder at tilbuddene medvirker til at skabe indbyrdes sammenhæng mellem tilbuddene efter denne lov og andre relevante love og yde særlig støtte til de børn og unge under 18 år, der har behov herfor. Endelig skal Kommunalbestyrelsen føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter denne lov og den måde, hvorpå opgaverne udføres og Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet, hvilken gøres for 0-6 årsområdet med denne kvalitetsstandard.

Der er særligt tre forhold, der er opmærksomhed på i forbindelse med tilsyn på dagtilbudsområdet:

- De pædagogiske forhold
- Sikkerhed og hygiejne
- Økonomi

Det pædagogiske tilsyn skal sikre, at løsningen af opgaverne med hensyn til indhold og kvalitet samt den måde, de løses på, er i overensstemmelse med de politiske fastsatte mål. Det er derfor et led i det pædagogiske tilsyn at påse, at der i institutionen er de fornødne kvalifikationer til at opfylde de målsætninger, som dagtilbuddene har.

Tilsynet med sikkerhed og hygiejne handler overordnet om at sikre, at dagtilbuddene er egnede til ophold for de børn, som tilbuddet er bestemt for. Det drejer sig således bl.a. om forebyggelse af ulykker, om brandsikkerhed, om sikring af den hygiejniske standard og røgfrie miljøer.

I det økonomiske tilsyn skal Kommunalbestyrelsen påse, at tilbuddets indhold og omkostninger svarer til, det politiske ønske, herunder forholdet mellem ressourceanvendelse og servicens standard, samt om ressourceanvendelsen har bidraget til at nå de tilsigtede mål og virkninger.

De følgende tre afsnit beskriver Dragør Kommunes tilsynsvirksomhed i forhold til disse tre forhold.

Selvejende og private institutioner

Udover den tilsynsvirksomhed der beskrives i nærværende kvalitetsstandarder, har bestyrelsen for en selvejende og privat institution et selvstændigt tilsynsansvar. Således påligger det bestyrelsen at påse, at institutionens administrative og økonomiske forhold varetages under hensyn til institutionernes formål, og de regler der gælder for institutionens ledelse og drift.

Tilsynet i Dragør Kommune

Tilsynet med de pædagogiske forhold varetages af:

- Børn og Pædagogik

Tilsyn med sikkerhed og hygiejne varetages af:

- Tilsyn med brandsikkerhed varetages af beredskabsafdelingen.
- Tilsyn med legepladssikkerhed varetages af legepladsinspektørerne.
- Tilsyn med køkkenforhold i institutioner der er godkendt til madlavning varetages af Fødevareregion København og Nordøstsjælland.
- Tilsyn med den daglige rengøring varetages af daginstitutionslederen. Ansvar for den daglige rengøring er placeret hos lederen af rengøringsenheden.
- Tilsyn med hygiejnen generelt i institutionen varetages af daginstitutionslederen.

Tilsyn med økonomi varetages af:

- Uanmeldte besøg af revision.
- Bestyrelsen godkender principper for anvendelsen af budgetter.
- Økonomi har tilsyn med regnskaberne og videreformidler uregelmæssigheder til dagtilbudschefen.
- Personaleafdelingen har tilsyn med personaleforhold og videreformidler uregelmæssigheder til dagtilbudschefen.

Derudover er Kommunalbestyrelsen repræsenteret i samtlige institutionsbestyrelser.

Pædagogiske forhold

I Dragør Kommune tilstræbes det, at det pædagogiske tilsyn er fremadrettet og udviklingsorienteret baseret på gensidig respekt.

Der er et årligt digitalt tilsyn i november måned. Det er bl.a. tilsynet med de pædagogiske læreplaner, sprogvurderinger og fremadrettet børnemiljøvurderingerne, som bliver en del af de pædagogiske læreplaner. Det betyder, at børns trivsel og læringsmiljøer vil fremgå af rapporterne.

Det er også muligt at implementere de kommunalpolitiske mål for området, Børn- og Ungepolitikken, så opfølgningen på disse mål kan følges.

I det omfang de private institutioner har tilkøbt digitale løsninger, vil tilsynet for ovenstående forhold være tilsvarende som for det kommunale og selvejende område.

- Ledelsesmøder – er månedlige ledelsesmøder, hvor der sikres, at ledelserne har den nødvendige og relevante information, der skal til for at lede en daginstitution.
- Tilbage melding på pædagogiske læreplaner. Børn og Pædagogik inviterer til møder med ledelserne, hvor fokus er på at udarbejde delmål, indsats og evalueringspunkter.
- Fælles strukturerede erfaringsudviklingsprojekter med en kadence på 1½-2. år. Lederne observerer pædagogisk praksis i anden institution, for selv at få inspiration til egen institutions udvikling og at få øje på og formidle interessepunkter for den iagttagede pædagogiske praksis. Der er tilbage melding med erfaringsudveksling på et personalemøde, hvor dagtilbudschefen deltager. Dagtilbudschefens deltagelse er en del af Børn og Pædagogik's pædagogiske tilsyn. Dette er en måde at søge at undgå at tilsynet udelukkende baserer sig på et formidlet billede. Afslutningsvist er der erfaringsudveksling på et temamøde for lederne, hvor dagtilbudschefen også deltager. Denne praksis er for de kommunale og selvejende tilbud med driftsoverenskomst.
- Private institutioner har et pædagogisk tilsyn af enten dagtilbudschefen eller inklusionsvejleder, med efterfølgende tilbage melding på et personalemøde, hvor dagtilbudschefen deltager. Tilsynet er baseret på materialer, som fx "Kvalitet i Dagtilbud", der skal sikre en vis objektivitet i tilsynet.
- Lederudviklingssamtaler – dagtilbudschefen holder årligt LUS med lederne.

Dragør Kommune benytter også mere uformelle tilsynsformer:

- Via pladsanvisningen – opmærksomhed på forældre der klager over dagtilbud, hyppige fravalg af bestemte dagtilbud, ønsker om overflytning til et andet dagtilbud.
- Forældreklager generelt
- Tilbage melding på pædagogiske læreplaner – hver institution får tilbud om grundig tilbage melding af dagtilbudschefen, hvor både personale og bestyrelse er velkomne. Det er op til den stedlige ledelse, hvem der deltager i denne tilbage melding.
- Dagtilbudschefen besøger mindst en gang om året alle institutioner.
- Tilsyn i forbindelse med visitation af ressourcer fra støttekorpsset
- Tilsyn i forbindelse med møder med ressource teams
- Administrationsgrundlag – dagtilbudschefen tilser, at daginstitutionerne følger kommunens administrationsgrundlag med fokus på, at minimum 60 % af stillingerne er besat af pædagoguddannede medarbejdere.

Tilsyn på baggrund af forældre henvendelser har karakter af at være undersøgende i forhold til den specifikke henvendelse med dialog samt råd og vejledning alt efter karakteren af problemstillingen.

Grundlæggende forudsætter Dragør Kommunes pædagogiske tilsynsvirksomhed en løbende dialog med dagtilbuddene om mål og metoder i det pædagogiske arbejde. Tilsynet varetages således med udgangspunkt i Børn og Pædagogiks samarbejde med 0-6 års området.

I Dragør Kommune er der plads til det personlige lederskab, der tegner det enkelte dagtilbuds profil og faglighed. Tilsynet bygger på en grundlæggende tillid til, at lederne sikrer kvaliteten i de enkelte daginstitutioner. Således forudsættes det, at lederne vil gøre administrationen opmærksom på problemer af pædagogisk, sikkerhedsmæssig, hygiejnisk eller økonomisk art.

De formelle samarbejdsstrukturer både indenfor den enkelte institutions rammer, mellem et geografisk områdes institutioner, mellem aldersinddelte institutioner og mellem administration og institution søger at sikre en åbenhed. En åbenhed der gør, at de kollegiale, pædagogiske og ledelsesmæssige relationer bliver en sikkerhed for, at der informeres om forhold, der kan forbedres, ligesom ekstreme forhold ikke ubemærket kan foregå i en institution.

Opfølgning

Hvis det pædagogiske tilsyn giver viden om forhold der ikke er i orden, er Dragør Kommune forpligtet til at handle. Et af formålene med at foretage tilsyn er at forebygge alvorlige problemer ved at gribe korrigerende ind, før mindre problemer udvikler sig.

Erfarer Børn og Pædagogik, at der er forhold, som ikke er i orden, er der forskellige reaktionsmuligheder. Reaktionsmulighederne divergerer alt efter karakteren af det eller de forhold, dagtilbuddet ikke lever op til. Endvidere er reaktionen afhængig af, hvorvidt Dragør Kommune alene har en myndighedsfunktion (ved selvejende eller private institutioner) eller om kommunen ligeledes er leverandør af dagtilbuddet (ved kommunale institutioner).

I de fleste tilfælde vil første (og eneste) skridt være, at Børn og Pædagogik giver vejledning og/eller rådgivning til, hvorledes opgaver og problemer kan løses, eller mål kan nås. Vejledningen er den reaktionsmulighed, der er den mindst intervenserende, og vil som udgangspunkt foregå i en dialog omkring tilsynet.

Vejledning er ment som et tilbud, hvorfor institutionens leder selv skal vurdere og træffe beslutning på grundlag af de pædagogiske værdier, mål og rammer som institutionen ellers virker under. Ved decideret rådgivning peges der på bestemte løsningsmuligheder og mål, som påføres et aftaleskema.

Ved særlig graverende forhold og situationer – eller hvor gentagen vejledning og rådgivning ikke fører til ændringer – foretages mere formelle henstillinger og påbud, hvor forholdene kræves ændret. Henstillinger og påbud påføres aftaleskemaet. Ligeledes kan henstillinger og påbud foretages ved tjenstlig samtale med dagtilbuddets leder – dette foretages af dagtilbudschefen. For så vidt angår de kommunale dagtilbud kan Kommunalbestyrelsen herefter foranstalte de nødvendige ændringer.

Ved meget alvorlige forhold og situationer – eller ved manglende efterfølgelse på påbud – kan Kommunalbestyrelsen foretage henholdsvis lukning af dagtilbud (kommunal institution) eller opsigelse af aftale (selvejende eller privat institution).

Aftaleskema

Giver det pædagogiske tilsyn anledning til opfølgende tilsyn eller påtaler, udarbejder Børn og Pædagogik et aftaleskema, der indeholder de konkrete aftaler, der laves på selve tilsynet – eller som følge af dette. Børn og Pædagogik fremsender skemaet til institutionslederen senest fjorten dage efter tilsynsbesøget. Skemaet præciserer dato for opfølgning, ligesom det præciserer hvem der har ansvaret for hvilke aftaler, samt tidshorisont for opfølgning.

Aftaleskemaet er fremadrettet. Således er skemaet et af de konkrete arbejdsredskaber i den videre dialog mellem den enkelte daginstitution og Børn og Pædagogik.

Sikkerhed og hygiejne

Jf. *Vejledning til Retssikkerhedsloven* samt *Vejledningen om dagtilbud mv til børn* handler tilsyn med sikkerhed og hygiejne overordnet om at sikre, at dagtilbuddene er egnede til ophold for de børn, som de er bestemt for. Tilsynet omfatter således generel forebyggelse af ulykker såvel udendørs som indendørs, sikring af den hygiejniske standard, brandsikkerhed samt sikring af røgfri miljøer. I Dragør Kommune er der røgfri arbejdstid på dagtilbudsområdet, hvilket sikrer børnene er sikret et røgfrit miljø i deres dagtilbud.

Vedrørende en generel ulykkesforebyggelse henvises til pjecen *Pas på børnene – om forebyggelse af ulykker for små børn i dagtilbud* (1997) (Dansk Center for Undervisningsmiljøer), der indeholder en række anbefalinger om forebyggelse af ulykker.

Brandeftersyn i Dragør Kommunes dagtilbud på 0-6 års området varetages af kommunens beredskabsafdeling/Hovedstadens beredskab.

Beredskabsafdelingen foretager mindst en gang årligt et uanmeldt brandsyn i alle daginstitutioner og legestuer i Dragør Kommune. Brandsynene er lovpligtige og udføres med hjemmel i *Driftsmæssige Forskrifter for Daginstitutioner*.

Beredskabsafdelingen er udover den rent kontrollerende del også i stor udstrækning rådgivende og vejledende i alle brandtekniske spørgsmål.

Det er den daglige leder der til enhver tid er ansvarlig for, at de driftsmæssige forskrifter overholdes.

Økonomi

Tilsynet bør, jf. Vejledningen til Retssikkerhedsloven samt Vejledning om dagtilbud mv. til børn, indeholder en række elementer, som varetages i samarbejde med dagtilbudschefen. Det drejer sig om at påse, at dagtilbuddets indhold om omkostninger svarer til de politiske ønsker, herunder forholdet mellem ressourceanvendelsen og servicens standard. Ligeledes omhandler det hvorvidt ressourceanvendelsen har bidraget til at nå de tilsigtede mål og virkninger.

I den forbindelse tilskriver *Vejledningen til Retssikkerhedsloven*, at tilsynet skal vurdere, om der ved driften af institutionen er taget skyldige økonomiske hensyn i forhold til:

- **Sparsommelighedsaspektet.** Om goder og tjenesteydelser er erhvervet på den mest økonomiske måde under hensyn til kvalitet og kvantitet.
- **Produktivitetsaspektet.** Om der er et optimalt forhold mellem ressourceanvendelsen og udbyttet.
- **Effektivitetsaspektet.** I hvilket omfang man har nået de mål og udløst de virkninger, som var tilsigtet med ressourceanvendelsen.

Økonomiafdelingen

Nyt regulativ forventes vedtaget af Kommunalbestyrelsen primo 2016. Den del der er relevant for dagtilbudsområdet kommer i dette afsnit.